

NEVYRIAUSYBINIŲ
ORGANIZACIJŲ
INFORMACIJOS IR
PARAMOS CENTRAS

Viešųjų paslaugų teikimas savivaldybėse

NACIONALINIS NVO FORUMAS

**NVO INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRO DIREKTORIUS
MARTINAS ŽALTAUSKAS**

2018 m. gruodžio 10 d., Vilnius

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Viešosios paslaugos apibrėžimas

- **Viešoji paslauga** – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims
 - socialines,
 - švietimo, mokslo,
 - kultūros,
 - sporto
 - ir kitas įstatymų numatytas paslaugas.

Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys.

Šaltinis: Viešojo administravimo įstatymas, 2 str. 18 d.

Nacionalinė pažangos programa 2012-2020 (Patvirtinta LR Vyriausybės 2012.11.28, Nr. 1482)

- **5.3 tikslas. Gerinti paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą visuomenei**
- **5.3.1 uždavinys. Gerinti paslaugų kokybę taikant subsidiarumo principą ir kuo aktyviau į tai įtraukiant visuomenę**

iki 2020 metų pasiektas rodiklis:

- **Kriterijus:** Savivaldybių administruojamų viešųjų paslaugų, į kurių teikimą įtrauktos bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos ar privatus sektorius, dalis; **Matavimo vienetas (rodiklis): 15%**; **Duomenų šaltinis:** savivaldybių teikiami duomenys
- Už vertinimo kriterijų pasiekimą atsakingos institucijos:
 - *Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos*
 - *Vidaus reikalų ministerija*

Viešosioms paslaugoms (kultūra, socialinės paslaugos, švietimas, sportas), 2017 m.

KULTŪRA		2017 metai bendras biudžetas				Pavaldžios įstaigos					NVO sektorius				
Savivaldybė	Bendras biudžetas	Savarankiškomis funkcijoms	Procentas sav.f-jom nuo bendro biudžeto	Bendras biudžetas paslaugoms	Procentas paslaugoms nuo bendro biudžeto	Skirtas finansavimas kultūrai pavaldžioms	Procentas kultūrai nuo bendro biudžeto (pavaldžioms)	Procentas kultūrai nuo bendro paslaugų biudžeto	BĮ skaičius	VŠĮ skaičius	NVO skirtas finansavimas kultūrai	NVO skaičius	Procentas NVO kultūrai nuo bendro biudžeto	Procentas kultūrai nuo NVO bendro paslaugų biudžeto	Procentas skirtas NVO nuo bendro kultūrai skirto biudžeto
Iš viso	€ 2 638 308 620,00	€ 2 498 840 775,00	92,51%	€ 1 372 419 643	52,02%	€ 106 902 160,00	4,05%	7,79%	305	50	€ 1 978 727,50	88	0,08%	0,15%	1,83%

SOCIALINĖS PASL.		2017 metai bendras biudžetas				Pavaldžios įstaigos					NVO sektorius				
Savivaldybė	Bendras biudžetas	Savarankiškomis funkcijoms	Procentas sav.f-jom nuo bendro biudžeto	Bendras biudžetas paslaugoms	Procentas paslaugoms nuo bendro biudžeto	Skirtas finansavimas socialinėm pavaldžioms	Procentas soc. nuo bendro biudžeto (pavaldžioms)	Procentas soc. nuo bendro paslaugų biudžeto	BĮ skaičius	VŠĮ skaičius	NVO skirtas finansavimas social.	NVO skaičius	Procentas NVO soc. nuo bendro biudžeto	Procentas soc. nuo NVO bendro paslaugų biudžeto	Procentas skirtas NVO nuo bendro soc. skirto biudžeto
Iš viso	€ 2 638 308 620,00	€ 2 498 840 775,00	92,51%	€ 1 372 419 643	52,02%	€ 89 105 899,00	3,38%	6,49%	183	13	€ 4 616 787,00	30+	0,17%	0,34%	4,93%

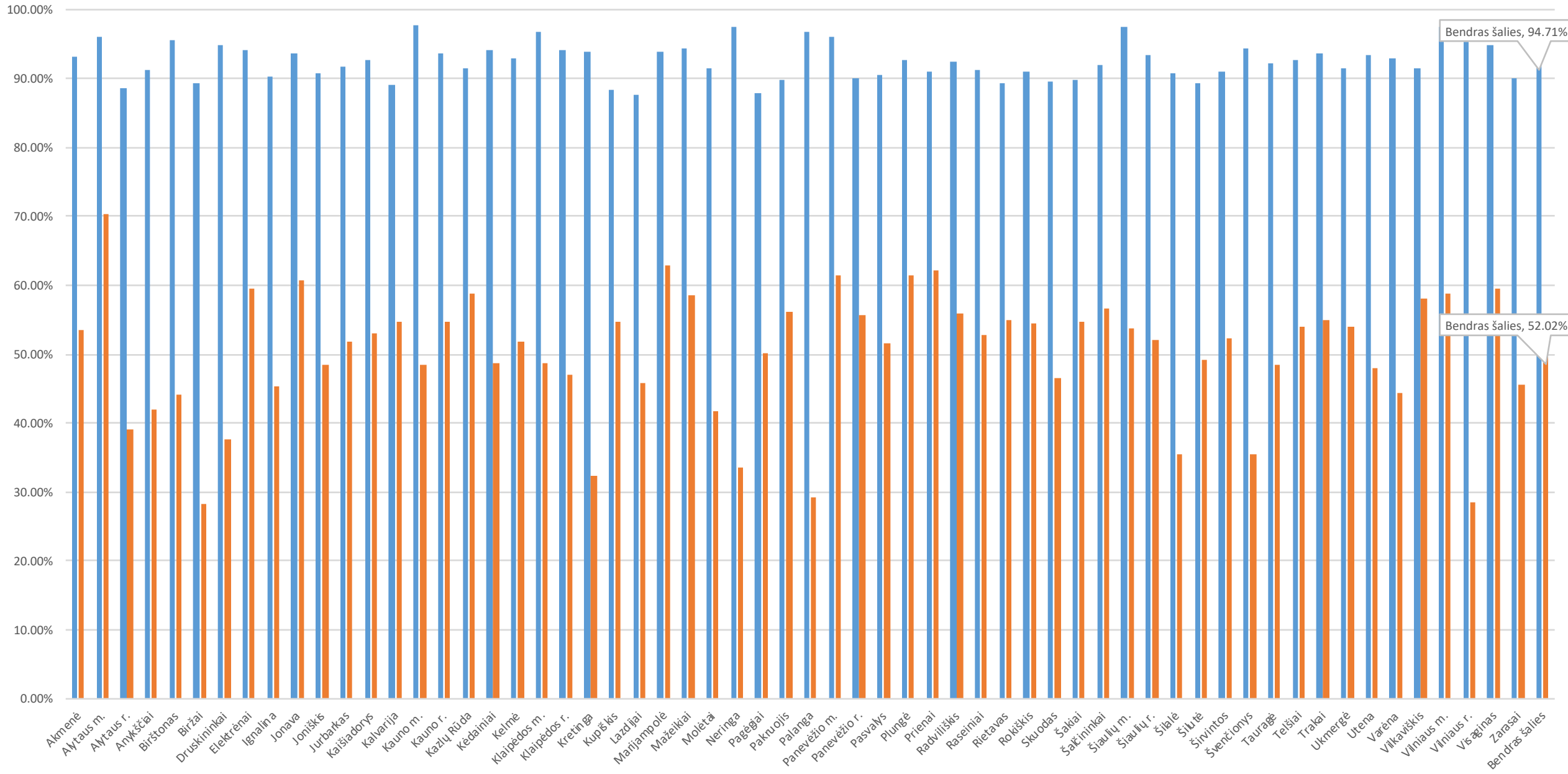
ŠVIETIMAS		2017 metai bendras biudžetas				Pavaldžios įstaigos					NVO sektorius				
Savivaldybė	Bendras biudžetas	Savarankiškomis funkcijoms	Procentas sav.f-jom nuo bendro biudžeto	Bendras biudžetas paslaugoms	Procentas paslaugoms nuo bendro biudžeto	Skirtas finansavimas švietimui pavaldžioms	Procentas švietimui nuo bendro biudžeto (pavaldžioms)	Procentas švietimui nuo bendro paslaugų biudžeto	BĮ skaičius	VŠĮ skaičius	NVO skirtas finansavimas švietimui	NVO skaičius	Procentas NVO švietimui nuo bendro biudžeto	Procentas švietimui nuo NVO bendro paslaugų biudžeto	Procentas skirtas NVO nuo bendro švietimui skirto biudžeto
Iš viso	€ 2 638 308 620,00	€ 2 498 840 775,00	92,51%	€ 1 372 419 643	52,02%	€ 1 134 530 084,00	43%	75,22%	1214	13(?)	€ 4 791 572,00	50+	0,42%	0,35%	0,42%

SPORTAS		2017 metai bendras biudžetas				Pavaldžios įstaigos					NVO sektorius				
Savivaldybė	Bendras biudžetas	Savarankiškomis funkcijoms	Procentas sav.f-jom nuo bendro biudžeto	Bendras biudžetas paslaugoms	Procentas paslaugoms nuo bendro biudžeto	Skirtas finansavimas sportui pavaldžioms	Procentas sportui nuo bendro biudžeto (pavaldžioms)	Procentas sportui nuo bendro paslaugų biudžeto	BĮ skaičius	VŠĮ skaičius	NVO skirtas finansavimas sportui	NVO skaičius	Procentas NVO sportui nuo bendro biudžeto	Procentas sportui nuo NVO bendro paslaugų biudžeto	Procentas skirtas NVO nuo bendro sportui skirto biudžeto
Iš viso	€ 2 638 308 620,00	€ 2 498 840 775,00	92,51%	€ 1 372 419 643	52,02%	€ 42 886 352,00	1,92%	3,73%	84	25(?)	€ 8 107 651,00	100+	0,30%	0,58%	13,55%

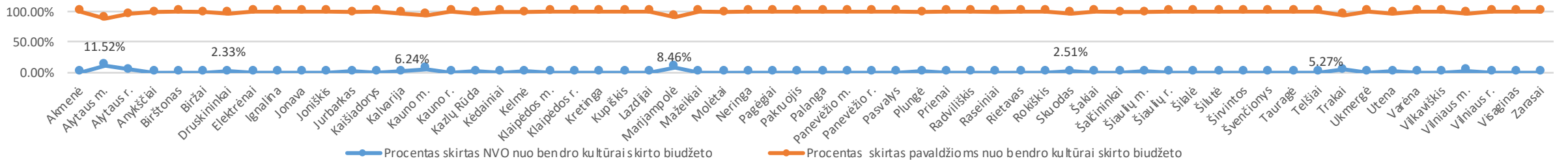
Bendras vidurkis 5,19% iš 15% pagal NPP 5.3.1. rodiklį

Savivaldybių biudžeto dalis savarankiškomis funkcijoms ir paslaugoms 2017 m.

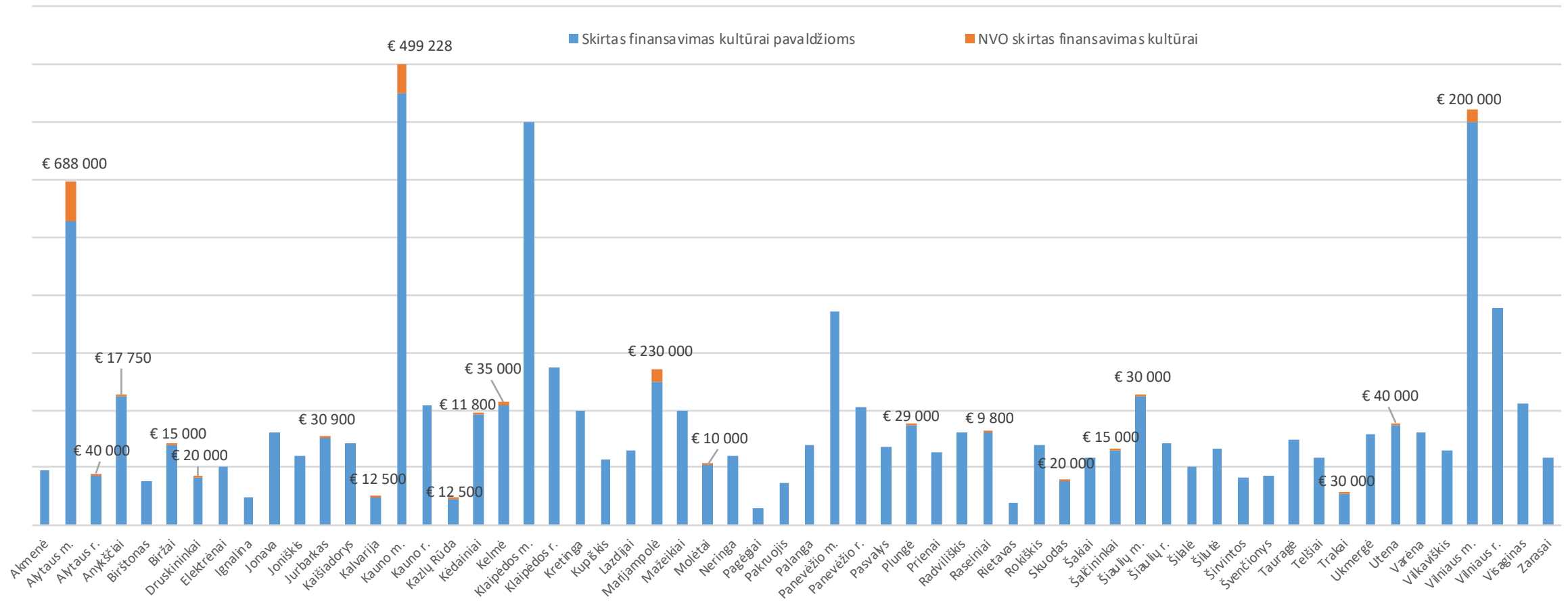
■ Procentas sav.f-jom nuo bendro biudžeto ■ Procentas paslaugoms nuo bendro biudžeto

Procentinis finansavimas pavaldžioms ir NVO nuo bendro kultūrai skirto biudžeto 2017 m.

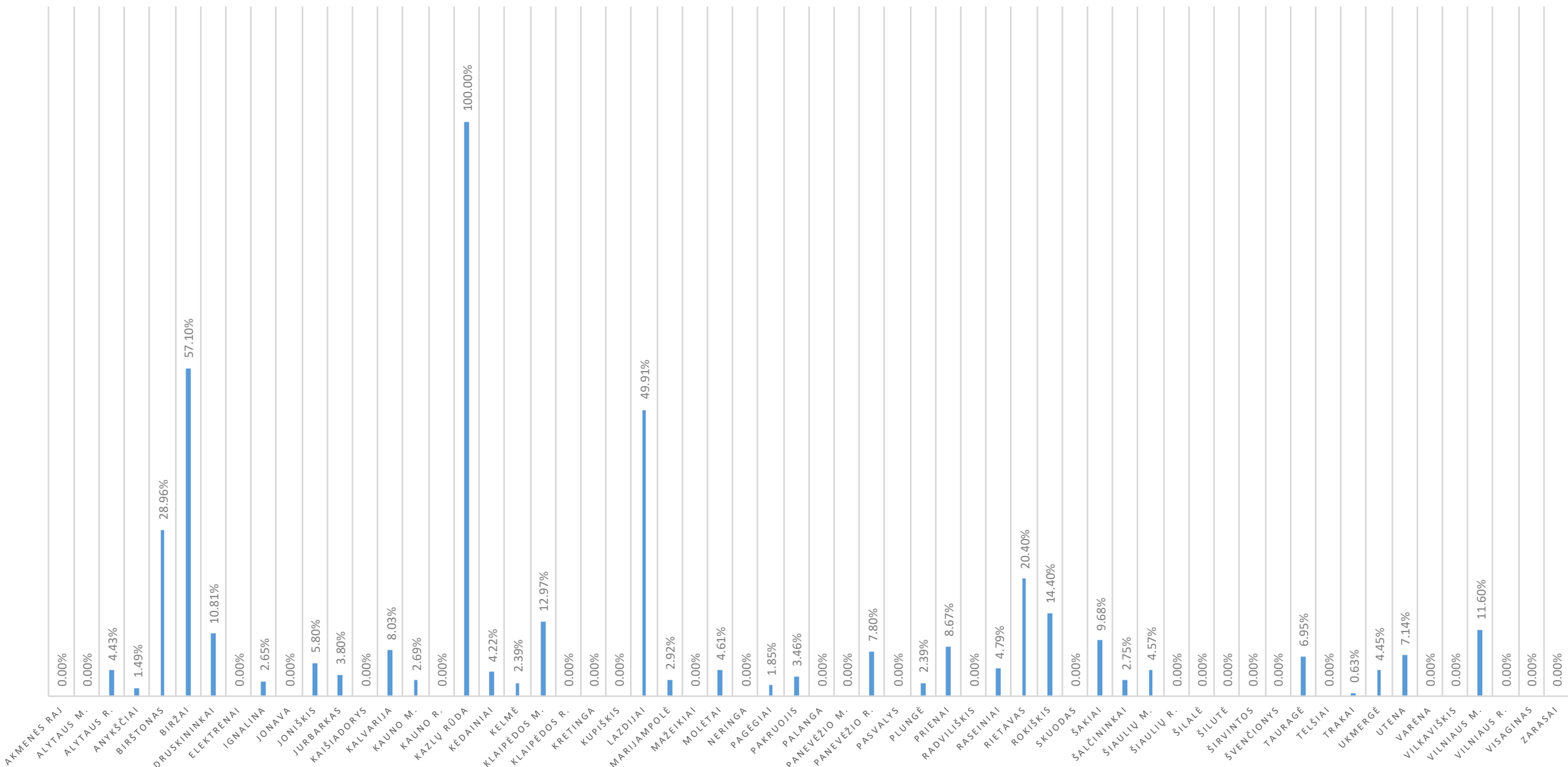

Kultūros įstaigoms ir kultūrinei veiklai skiriamas finansavimas savivaldybėse 2017 m.

Kultūrai per visas savivaldybes skiriama 106,902,160 € (4,05% nuo viso biudžeto), iš jų NVO skiriama 1,996,478 € (1,83% nuo kultūros srities)

PROCENTINIS FINANSAVIMAS, SKIRTAS NVO NUO BENDRO SOC.APSAUGAI SKIRTO BIUDŽETO 2017 M.

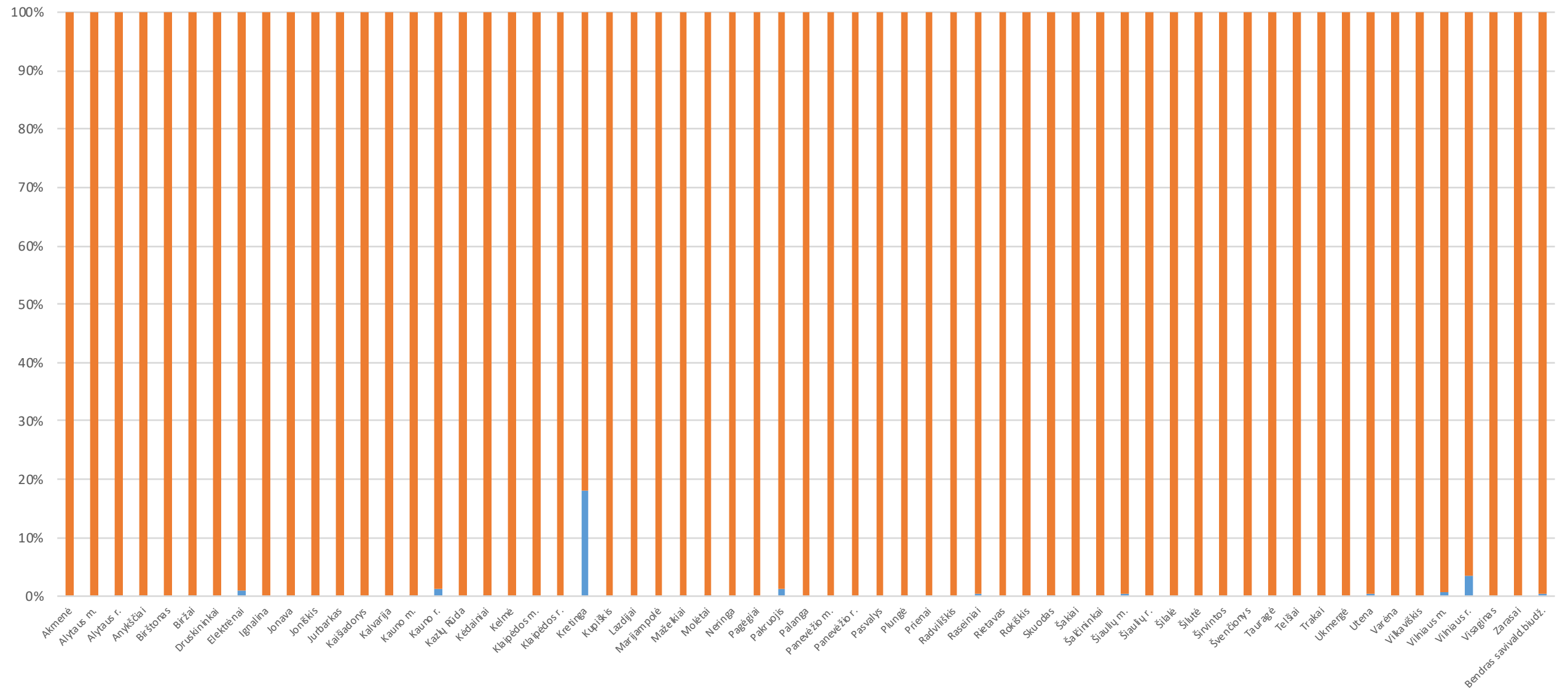

Socialinėms paslaugoms per visas savivaldybes skiriama 89,105,899 € (3,38% nuo viso biudžeto), iš jų NVO skiriama 4,616,787 € (4,93% nuo socialinės srities)

Savivaldybių biudžeto švietimui % paskirstymas tarp pavaldžių įstaigų ir NVO

■ Procentas skirtas NVO nuo bendro švietimui skirto biudžeto

■ Procentas skirtas pavaldžioms nuo bendro švietimui skirto biudžeto

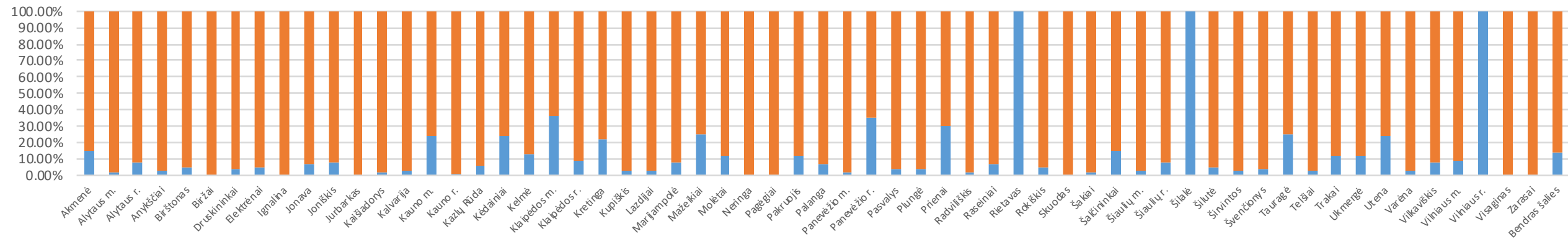

Švietimo paslaugoms per visas savivaldybes skiriama 1,134,530,084 € (**43%** nuo viso biudžeto), iš jų NVO skiriama 4,791,572 € (**0,42%** nuo švietimo srities)

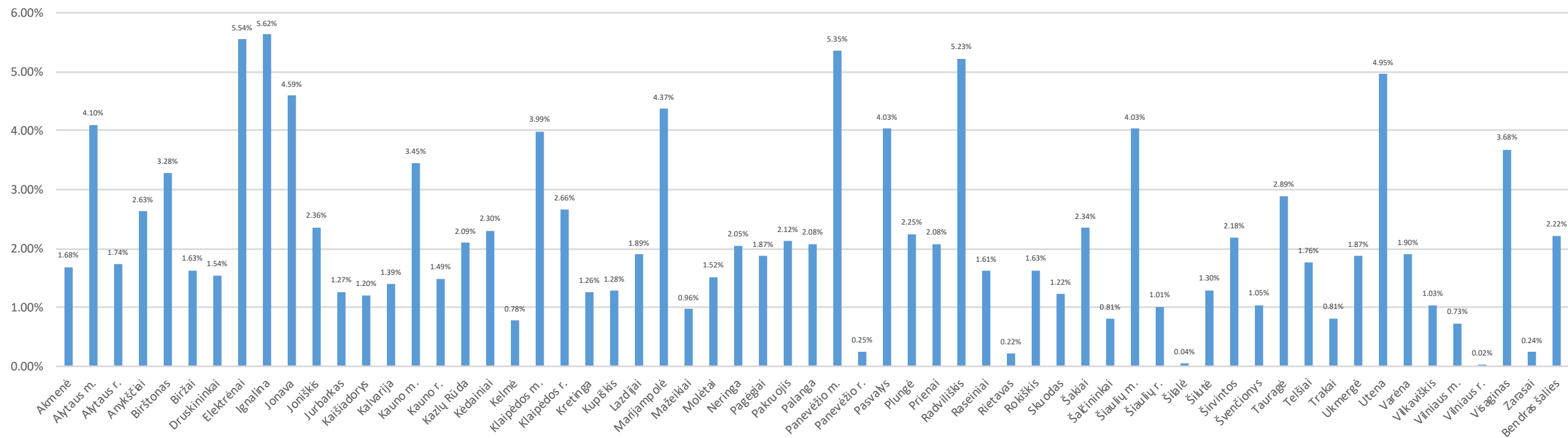
Sporto įstaigoms skiriamas finansavimas savivaldybėse

■ Procentas skirtas NVO nuo bendro sportui skirto biudžeto

■ Procentas skirtas pavaldžioms nuo bendro sportui skirto biudžeto

% sportui nuo bendro saviv.biudžeto

Sportui per visas savivaldybes skiriama 51,733,714 € (**1,92%** nuo viso biudžeto), iš jų NVO skiriama 8,107,651 € (**13,55%** nuo sporto srities)

Probleminės situacijos

- Savivaldybių biudžetai ne visuomet viešai prieinami (pvz. e-seimas.lt; e-tar.lt, savivaldybių tinklalapiai, google.com);
- Savivaldybių biudžetai parengti pagal skirtingas metodikas ir formas (nuo WORD, iki PDF ar Excel, nors viskas galėtų būti *online* sistemoje);
- Dalis savivaldybių apskritai neturi bendros biudžeto suvestinės (pvz. Vilnius, Kaunas, Klaipėda), o kitos gana išsamiai pateikia visas planuojamų išlaidų eilutes (pvz. Šiaulių miestas, nors pateikta informacija taip pat neatitinka realybės – kaip pvz. sporto konkursais finansuojami pačios savivaldybės sporto VŠJ);
- Savivaldybės keičia savo biudžetus per metus nuo 3/4 iki 20 kartų

Iššūkiai

- Ne visuomet aišku ką galima laikyti savivaldybės įstaiga, o kada ji yra NVO, kaip pvz:
 - VŠĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centras (dalininkai: Kazlų Rūdos savivaldybė (312.916,25€), Vilkaviškio vyskupijos Kazlų Rūdos Caritas (19.570,44€) ir Kazlų Rūdos Švč. Jėzaus Širdies parapija (11.729,61€))
 - VŠĮ Marijampolės futbolo klubas (Dalininkai: savivaldybė 50% (1.933.648,05€); UAB Valmasta 32,55% (1.257.228,92€); UAB "Garfus" 17,45% (676.419,13€))
 - VŠĮ Plungės futbolas (savivaldybės dalininko dalis 0,01%, tačiau kasmet nuo 2016 m. įkūrimo skiria finansavimą – 165.300,00€ (2017 m.); 198.300,00€ (2018 m.))
 - VŠĮ Alytaus šv. Benedikto gimnazija (dalininkai: Alytaus m. savivaldybė (333.944,00€) ir Vilkaviškio vyskupijos kurija (3.961,00€); kasmet skiriamas finansavimas 1.330.000,00 €)
- Iš viso neaiškaus statuso/pavaldumo įstaigų yra apie 170 per visas 60 savivaldybių

Rekomendacijos / poreikiai

- Atverti savivaldybių duomenis:
 - Metiniai biudžetai ne WORD, PDF/EXCEL, tačiau *online* sistemoje;
 - Visi biudžetai viešai prieinami savivaldybės tinklalapyje;
 - Savivaldybės valdomo NT sąrašas (pagal Vilniaus miesto modelį);
- Savivaldybėms palaipsniui atsisakyti dalininko teisių VŠĮ, kurios gali veikti ir teikti paslaugas kaip ir visos kitos NVO;
- Stiprinti savivaldybėse veikiančių NVO tarybų veiklą, perduodant joms viešųjų paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje stebėsenos, analizės ir pasiūlymų/rekomendacijų teikimo funkciją
- Įgyvendinti Nacionalinės pažangos programos 5.3.1. rodiklį ir siekti, jog viešųjų paslaugų teikimas pagal sritis pasiektų bent 15%, ypatingai:
 - Visose **sporto** sektoriaus srityse (profesionalus, mėgėjiškas sportas) – **galimybė iki 100%**
 - **Švietimo** (neformalus švietimas, papildomas ugdymas, ikimokyklinis, iš dalies – formalusis ugdymas) – **galimybė iki 30%**
 - **Kultūros** (bibliotekų, kultūros namų/centrų filialai, vietinės reikšmės muziejai, kitos įstaigos) galimybė – **iki 70%**
 - **Socialinės paslaugos** (globa, slauga, lankymas, psichologinė pagalba, mediacija, kt.) – **galimybė iki 70%**
- Naujai rengiamuose teisės aktuose iki 2030 metų siūloma numatyti, jog **viešųjų paslaugų perdavimo NVO procentas turi būti 50%**:
 - Nacionalinė pažangos programa 2020 – 2030
 - Nacionalinė regionų plėtros strategija 2020 – 2030
 - Atviros Vyriausybės darbo grupės priemonių planas
 - Nacionalinės Pažangos tarybos darbotvarkė/planas